O NÁS

V & H BETTA a.s.

Hospodaří na necelých 1500 ha a specializuje se výhradně na rostlinnou výrobu. Farma se nachází v řepařské oblasti na Novobydžovsku v nadmořské výšce 260 m n.m. Zaměstnává 14 lidí.

Hlavní pěstované plodiny

- **Pšenice – 800 ha**
  Nejrozsáhlejší plodina naší farmy. Zaměřujeme se na produkci kvalitní potravinářské a krmné pšenice.
- **Řepka – 250 ha**
  Využívaná pro výrobu potravinářských olejů a biopaliv.
- **Cukrovka – 200 ha**
  Tradiční plodina, která vyžaduje kvalitní půdu a špičkové zpracování půdy.

Doplňková produkce 70 ha

- Cibule
- Brambory
- Jetel Nachový
- Hrách

Neprodukční plochy 113 ha

- Biopásy
- Druhově bohaté pokrytí orné půdy
- Nektarodárné úhory

Přístup k hospodaření

- Převážně prováděné bezorebné zpracování půdy
- Provádíme hloubkové zpracování dle utuženosti (40 cm, podrývání)
- Dodržování osevního postupu – pravidelné střídání plodin, řepka a cukrovka po pěti letech, cca 200 ha obilí po obilí
- Veškerá sláma se zanechává na poli
- Vápníme
- Hnojíme
- Snažíme se hospodařit precizně

- ➔ Využívání GPS navigace se sečkou pro přesné setí
- ➔ Přesná, rovnoměrná a řízená aplikace POR s maximální efektivitou a minimalizací úletu
- ➔ Cílené mechanické ošetření
- ➔ Menší utužování půdy s použitím pásového traktoru
- ➔ Odebírání vzorků půdy a rostlin – následné cílené hnojení

Průběh opatření na ochranu krajiny

Počátky opatření byly zaměřeny především pro rozdělení velkých půdních bloků (např. greening – travnaté pásy) a vznikaly zejména za účelem plnění tehdejších dotačních podmínek. Byly zde i pokusy o podopatření s biopásy, po vypršení závazku nebylo obnoveno.

2022 – 2023 Základní ekoplatba

Podmínka splnit 5% (75 ha) neprodukčních ploch na splnění základní ekoplatby (byla umožněna výjimka na 2 roky změny kultury T na U pro započtení neprodukce).

- Díky vysokému počtu včelařů v okolí našich polí byly trávy změněny na nektarodárné úhory
- Vznikla podmínka na vyčlenění ploch podle vodotečí
- Vyčlenění půd s malým výnosovým potenciálem (jílovité, podmáčené a špatně přístupné plochy)
- Zbytek ploch byl vybrán podle hranic lesů, či remízků. Zde jsme brali ohledy nejen na včelstva, ale také na vysoký výskyt lesní zvěře – předcházení škodám

Všechny tyto pásy a plochy byly v kultuře U. Zde jsme dle našich podmínek vybrali nektarodárný úhor (ideální pro včely, možnost mulčování, každoroční obnova porostu, menší výskyt hlodavců).

2023/24 Prémiová ekoplatba

- Po finančních a agronomických zkušenostech předchozího hospodářského roku, chybějících 2% pro plnění prémiové ekoplatby, kde již bylo vysoké množství vodotečí a byla potřeba pouze minimálních změn u stávajícíh pásů do podopatření biopásů, bylo rozhodnuto pro její realizaci.
- Bylo přidáno několik biopásů podél struh, kde bylo 6 metrů nedostatečných a také podopatření druhově bohatého pokrytí orné půdy. To jsme se snažili plánovat do míst zubů podle zahrad. Nicméně jsme byli omezováni podmínkou 30 metrů započítané šířky. Do plochy toto bylo kombinováno s nektarodárným úhorem.
- Vznikaly velké problémy při plánování pro podmínění prémiové ekoplatby. Je zde zakomponována pro nás nesmyslná podmínka mít úhory nejméně 50 metrů od sebe, kde toto platí i na různých půdních blocích. V praxi máme několik polí oddělené vodotečí nebo polní cestou, ale není možnost tam naplánovat dva a více úhorů. Řešili jsme to biopásy, kde tato podmínka neplatí.
- Biopásy plánovány převážně na 5% výměry půdních bloků pro možnost odstranění dělících průhů a sloučení několika bloků do jednoho.
- Navýšení neprodukčních ploch na cca 100 ha (stále započítávány plochy s kulturou T).

2024/2025 Prémiová ekoplatba

V podmínkách došlo ke změnám:

- Konec podmínky šířky 30 metrů u druhově bohatého pokrytí, kde se započítává plocha nikoliv pásy. Došlo ke zmenšení výměry úhorů a naopak zvýšení výměry druhově bohatého pokrytí
- Změna výměry u biopásů z 24 metrů na 30 metrů. Toto jsme neměnili
- Zrušení výjimky pro započítávání kultury T jako neprodukční plochy
- Došlo k navýšení neprodukčních ploch na 113 ha (nyní již bez T).

Přínosy:

- Ochrana vodních toků
- Podpora včelstev
- Přínos pro zvěř
- Omezení aplikací POR u zahrad
- Možnost sloučení menších bloků do jednoho velkého – minimalizování přejezdů mezi poli + úspora paliva + menší uhlíková stopa
- Minimalizované škody na plodinách u vodních toků nutriemi, které zde máme přemnožené
- Finance
- Při splnění podmínek pro prémiovou ekoplatbu a plánování úhorů (max. šířka 30 metrů) a biopásů (max. šířka do 24 metrů) je možnost jejich započítávání jako superprémiové.

Negativa:

- Přemnožení hlodavců a jejich přesun z pásů do plodin
- Vysoký výskyt škodlivého hmyzu
- Plevele
- Odvoz živin z pole – nektarodárný biopás
- Negativní postoj vlastníků k provádění naší práce na jejich pozemcích
- Pouze certifikovaná osiva pro biopásy a druhově bohaté pokrytí
- Zvýšená administrativa
- Kontroly z ÚKZUS a SZIF – celkem 3x za půl roku

V podmínkách pro podopatření biopásů a druhově bohatého pokrytí orné půdy nám chybí možnost jedné operace mulčováním ve sledovacím období. Stává se pak to, že se plevele množí, dorůstají vysoké výšky a hubí stanovené směsi v porostu. Máme problémy se sečením a mulčováním po skončení sledovacího období (ucpávání techniky). Zaznamenáváme stížnosti od lidí, že jim zaplevelujeme jejich pozemky.

Plány do budoucna

- Po uplynutí doby pěti let (závazek) dojde k vyhodnocení účinnosti. Nechceme dělat nic bezmyšlenkovitě. Musí nám dávat smysl využívání.
- Ekologické přínosy – výskyt opylovačů, užitečného hmyzu, ptáků, drobných savců a zvěře
- Vyhodnocení stavu a vitality porostu – díky nemožnosti redukce porostu ve sledovacím období je stanoveného porostu minimum (porost je tvořen převážně plevelnými druhy) a prozatím není možné toto vyhodnotit kladně
- Ekonomické vyhodnocení – porovnání s výnosy nebo úsporami na jiných plodinách

I díky vysokému množství vodotečí a tím i vyčleňování neprodukčních ploch podél nich u ekoplatby zůstaneme. Zda-li budeme navyšovat plochy s biopásy a druhově bohatého pokrytí, to prozatím nemůžeme říci. Z našeho pohledu nejlépe vychází plochy s nektarodárným úhorem. Je zde možnost mulčování a tím i redukování plevelů v porostu. Plochy úhoru ve srovnání s podopatřeními jsou bohatší na byliny, hustší a daleko lépe se na nich provádí ošetřování.

Po dvou letech, po kterých využíváme dotační titul prémiové ekoplatby, nabíráme stále nové informace. Tyto informace se těžko shánějí, jelikož není moc subjektů, kteří se tímto zabívají. Podmínky jsou mnohdy těžké k pochopení a výklad pravidel bývá velice složitý.

Vzcházení porostu

Plevele

Porost před sečí

Rozdíl mezi nektarodárným úhorem a biopásem

Sklizeň

POTTINGER

Biopásy z jara

Od nutrií

- Děkuji za pozornost

- Leoš Roubal
- V & H BETTA a.s.